

000000

סימן סז

הבלא דאגמא קטלא
בפלוגתא דאביי ורבא
בתלי' דהבלא דאגמא קטלה
ובחיוב אם הבלא דאגמא קטלה

[אוצר החכמה]

לו, ב הבלא דאגמא קטלה.

[אוצר החכמה]

קעג. והנה אביי חידש לן תרתי, א', דתלינן בהבלא דאגמא, ב', דאי מתה בהבלא דאגמא חייב לכו"ע. ורבא פליג עליה בחידוש הא', וס"ל דלא תלינן בזה.

א

[אוצר החכמה]

קעד. נחלקו רש"י ותוס', בבי' טעמא דס"ל לאביי דהכא כו"ע מודו.

ברש"י וברא"ש נראה, דהדבר ידוע שההבל שבאגם עשוי להמית, אלא שאין בנ"א חוששים לצד זה, וכל שהגעתה לאגם הוא בפשיעה מתחייב אף מפני צד זה. ול"ד לצריפא דאורבני, דאף דיש צד שהגנג יבוא לשם, [ומשו"ה ש"ש שהניח שם מתחייב, אף דש"ש שהוציא בהמתו לאגם פטור], מ"מ אין צד שקרוב יותר הגנג לשם מאשר לביתו, ונמצא שלא קירב הנזק במה שהניחה שם ולא בביתו.

ובתוס' כ', דכיון דהתחיל הנזק מיד חייב. והיינו דכל שפשיעתו קרבה את הנזק, דהא ע"י יציאתה מתה בהבל, חייב אף דלא הו"ל למיחש לצד זה, דסו"ס קירב את הנזק באופן האסור לו.

ול"ד לצריפא דאורבני, דהתם לא קירב את הנזק לגבי הגנגים, דהא הצד שיבוא הגנג לשם בדווקא, שקול לצד שיבוא הגנג לביתו, וכל שאין הגנג שם עכשיו, אינו מקרב את הנזק. והיינו דכשהנזק מצוי עתה, הרי גוף המעשה מביא את הנזק. אבל כשאנו דנים ע"ש העתיד, בעי' לדון אם יותר מסתבר שעתיד

ולבאר פלוגתת אביי ורבא בפרט הא', עלינו להקדים ביאור הפרט הב' שבד' אביי, דבמתה בהבלא דאגמא לכו"ע חייב.

לבוא הגנג לכאן כדי לדונו כמקרב את הנזק העתידי. [ועי' העי' 95 בד' שא"ר בזה].

95 בריטב"א כ' לחלק בגודל הפשיעות, דכל שפשיעתו גמורה, מתחייב לכו"ע אף בסופו באונס, ולא פליגי אלא בפשיעת כריפא דאורבני שאינה גמורה. וז"ע מל' הגמ' דתלי טעמא דהבלא דאגמא קטלה, ולהריטב"א אין זה בטותן טעם. ועוד יל"ע מד' הריטב"א (לקמן עה"א) דחילק בין פשיעה גמורה לשאינה גמורה, למ"ד תחז"פ וסופו באונס חייב, לגבי הגידון אם תלינן כלל רחוק שאירע אונס מחמת הפשיעה, ודימה למש"כ בסוגיין. ואי נימא דלהריטב"א אף למ"ד תחז"פ וסופו באונס פטור, היינו מחמת דמספק"ל שמה לא בא האונס מחמת הפשיעה, א"כ י"ל דזהו שדימה למש"כ כאן, דבפשיעה גמורה מספק"ל כלל רחוק, ומשו"ה כו"ע מודו ביה.

ובשטמ"ק הובאו ב' ביאורים נוספים, הא', על דרך משנ"ת (בסימן סד ענף ב) דבפסע לגבי גניבה ונגנבה בגנב שבה באופן דלא הו"ל למיסק אדעת' דלכו"ע חייב, וה"ל הכא דכיון דבייחא לראש הוא פשיעה לגבי מיתה, אף במתה בהבלא דאגמא חייב. והב', דכל שדאי לא הי' בא האונס אלמלא הפשיעה לכו"ע חייב. וכ"כ הגה"מ (סו"ס סג) בטעמא

נגרם עד כדי מיתה, או שלאחר שרגילות הבהמות בו אינו ממית. [ובלא"ה צ"ל כן לריטב"א בתי' ה' ולמאירי, דלאב"י אסור להוציאה לאגס, וע"כ דרבא פליג בטבע הבהמה].

ומל' הגמ' דמודה אב"י בהדרא לבי מרה, נראה דבכה"ג מודה לסברת רבא. ולפ"ז י"ל דפלוגתא אב"י ורבא אינה אם תלינן בדבר שאינו ממית, אלא בחובת ההסתפקות בצד מחודש. דרבא ס"ל דמיתה ע"י מה"מ הוא אורחא דמילתא, ואין אנו מסתפקים שמא אירע דבר מחודש של מיתה בהבלא דאגמא. ואב"י דס"ל דאפ"ה מספק"ל בזה, מ"מ מודה דבהדרא לבי מרה, אין ספק הבל מוציא מידי ודאי דמה"מ, וכדאי בשטמ"ק.

קעה. ובוזה תלוי פלוגתא דאב"י ורבא, אי תלינן בהבלא דאגמא. דברמב"ן כ' דפלוגתתם היא, אם כיון שפשע תלינן ל"י אף בדבר שאינו ממית או לא. אבל לרש"י והרא"ש דלאב"י חייב לכו"ע בהבלא דאגמר משום שמתחילה יש צד שתמות בהבל האגס, א"כ א"א לומר דטעמא דאב"י משום דתלינן בדבר שאינו ממית.

ולכאוי צ"ל דלדידהו הא דפליג רבא היינו דס"ל דאין צד שתמות בהבל האגס, ופליגי בטבע הבהמה, וכמש"כ הראב"ד דס"ל לרבא דאין נזק הבל האגס

דהעלה לראשי צוקין ונפלה באונס לכו"ע חייב, כיון לאונס זה ודאי לא ה' זא חלמלא הפשיעה].

ב

לראשי צוקין ונפלה באונס דחייב, וע"כ דהוא משום דמתחילה שהעלה מספק"ל שמא תיפול בעל כרחו, וכיון דצד זה קיים מתחילה כו"ע מודו דתחב"פ וסופו באונס חייב.⁹⁶

אלא דיל"ע בזה, מדינא דתחב"פ וסופו באונס בנזיקין. וככלב וגדי שבראש הגג והוי פשיעה לגבי קפיצה ואונס לגבי נפילה, ולמ"ד דתב"פ וסופו באונס פטור ה"ה הכא. והא מסתברא דיש צד מתחילה שיפול הכלב אף שאין חוששין לו, [וודין מעקה יוכיח, דכתיב ב"י כי יפול הנופל ממנו], ומ"מ פטור. והרי דרבא פליג אסברת אב"י וס"ל דלמ"ד פטור ה"ה הכא דפטור, וצ"ב טעמא.

קעו. ויל"ע אם פליג רבא בחידוש ה' דאב"י, דאי קטלא הבלא דאגמא לכו"ע חייב. ולהסוברים דלאב"י למ"ד תחב"פ וסופו באונס חייב אף בלא טעמא דהבלא דאגמא, א"כ ה"ה לרבא פטור למ"ד דתחילתו בפשיעה פטור, אף בלא טעמא דמה"מ מ"ל הכא ומ"ל התם, ופליג על סברת אב"י דלכו"ע חייב.

ולכאוי מוכח כן מד' התוס' (לקמן עה,א) דבשכר להוליכה בהר והוליכה בבקעה דבמתה מחמת אויר חייב, כ' התוס' דמיירי בידוע שאויר הבקעה היה גרוע משל ההר. והא אפי' לא ה' גרוע יותר משל הר, כל דידוע שהי אויר גרוע, ויש לתלות שמתה מחמתו יתחייב, דהא לאב"י כל שמתה בהבלא דאגמא חייב לכו"ע. וע"כ דס"ל לתוס' דרבא פליג, וס"ל דלמ"ד פטור אף הכא פטור, ובעי' שיהא גרוע משל הר, ושוב הו"ל תחילתו וסופו בפשיעה לכו"ע.

ואמנם אי סברת אב"י דהבלא דאגמא קטלא, היא מחמת דמתחילה קיים הצד שתמות ע"י ההבל ומשו"ה לכו"ע חייב, לכאוי לא מסתברא דיחלוק רבא ע"ז. ויש להוכיח דמודה לסברא זו מדינא דהעלה

⁹⁶ ואמנם בנה"מ (סו"ס סג) ז"י הטעם, מדהוי אונס קודאי זא מחמת הפשיעה, חזל לכאוי להסוברים דטעמא דהבלא דאגמא קטלה, ל"ה מחמת קודאי זא האונס מחמת הפשיעה, הרי שצטברא זו פליג מ"ד תחב"פ וסופו באונס פטור.

1. ספק ממון

זכות בעל ספק ממון / יחלוקו וכדא"ג / ספק איסור גזל.....עמוד 273

2. מוחזק

גדרי מוחזק / שנים אוחזין / תפיסה.....274

3. תקפו כהן

הקדישה בלא תקפה / איבעיא דמסותא - לשי' התוס' / קדושת ספק בכור / פוטר
ממונו בממונו של כהן / דין ספק בבעלות להקדיש.....277

4. שבועה

גדרי חיוב שבועה / זכיית הנשבע בממון / טענה וכפירה.....278

5. מודה במקצת

שבועת מוב"מ / מפני מה אמרה תורה / מיגו דכופר הכל.....280

6. העדאת עדים

שבועת העדאת עדים / סוגיית העדאת עדים.....282

7. ד' אמות

בגדרי ד' אמות / בדיני ד' אמות / קנין דרבנן.....283

8. שליחות

בגדרי שליחות / מעשה השליח כמעשה המשלח / מעש"ק דשליח מהני להחיל למשלח
/ שליח לדבר עבירה.....285

אוצר החכמה

9. חצר

בגדרי חצר / חצר משום יד / חצר משום שליחות / חצר לקטן ולקטנה / עומד בצד
חצירו.....287

10. קנינים

חלות קנין / דקל ופירותיו / מעש"ק לאחר זמן.....290

11. שומרים

בגדרי שומרים / הקנאת המפקיד לשומר / שומר ששילם ונמצא הפקדון / השוכר פרה
מחבירו והשאילה לאחר / שומר שמסר לשומר / תחילתו בפשיעה וסופו באונס.....292

12. ענינים שונים

תשלומי נזיקין / דיני התורה / בית דין ועדות / ענינים שונים.....295

1. ספק ממון

כללי הספק / זכות בעל ספק ממון

יחלוקו וכדא"ג / ספק איסור גזל

אוצר החכמה

כללי הספק

אוצר החכמה

- ♦ דין כדא"ג הוא שיזכו בשוה אף לענין שיוכל כ"א ליטול הכל לבדו..... אות כד בעמ' 24 אות כה בעמ' 25 אות כז בעמ' 26
- ♦ בדין ספק ממון דב"ד, אין להניח שיטול א' את הממון לבדו, ומשא"כ בדין הבע"ד עצמם..... אות כד בעמ' 24
- ♦ דין יחלוקו הוא דין ספק ממון דב"ד, ודין כדא"ג הוא כפי דין הבע"ד..... אות כז בעמ' 26
- ♦ בהא דספק ממון שב"ד נזקקין אליו דינו יחלוקו, וכשאין נזקקין דינו כדא"ג..... סימן ד
- ♦ כשאין ב"ד נזקקין, פוסקים את הדין כדין הבע"ד.....
- ♦ אות כד בעמ' 24 אות כז בעמ' 26
- ♦ אם דין יחלוקו הוא מעשה ב"ד כפשרה וכדו'..... אות כא בעמ' 22 אות כג בעמ' 24 אות כו בעמ' 26 אות כז בעמ' 26
- ♦ [יחלוקו דמשפט שלמה..... הע' 7 בעמ' 26]
- ♦ דין כדא"ג תלוי בדין מוקדם, שא"צ למחות שלא יגזול הא' את חברו..... אות כה בעמ' 25 אות כח בעמ' 27
- ♦ בהא דכדא"ג חשיב שא' גוזל את חברו..... אות כד בעמ' 24
- ♦ אם דין כדא"ג הוא היתר ליטול מספק, או זכות ליטול מספק..... אות ו בעמ' 13
- ♦ גורל במקום שדינו כדא"ג..... אות כה בעמ' 25
- ♦ בפלוגתא אם בגבר הא' יכול חברו לתקוף ממנו..... אות סט בעמ' 49

ספק איסור גזל

- ♦ בקו' מהר"י באסן, שיאסר הממון למוחזק משום ספק גזל..... סימן ב
- ♦ איסור גזל מספק, הוא בתורת זכות ודאית שלא יגזול..... אות ט בעמ' 15
- ♦ הספק ממון בין שנים, א"א שיזכה הא' לבדו שלא יגזול חברו..... אות ט בעמ' 15
- ♦ בשיטות דספק גזל לקולא מדספק ממונא לקולא..... אות י בעמ' 16 אות יט בעמ' 21
- ♦ ונ"מ דליכא זכות מספק להפסיד את חברו, אף כשאין לחבירו זכות מספק כנגדו, (וכספק בחיוב הרחקת נזיקין)..... אות י בעמ' 16 אות יט בעמ' 21
- ♦ אם ספק איסור גזל עצמו דינו לקולא..... סימן ג ענף ב
- ♦ נ"מ בבעלים ודאי, שספק אם התיר להשתמש..... אות יז בעמ' 20 אות יט בעמ' 21

- ♦ בהשוואת המהרי"ט בין ספק איסור לספק חלות..... אות קלה בעמ' 86
- ♦ בספק חלות, אין הספק עומד אלא על המציאות שבה תלוי החלות..... אות קלה בעמ' 86
- ♦ בטעמא שאין מסתפקים, אם חלה החלות קמי שמיא..... אות קלו בעמ' 86 אות קלז בעמ' 87 אות קמ בעמ' 88
- ♦ בטעם שהחלות תלוי' בדיני ההנהגה בספיקות..... אות קלז בעמ' 87 אות קלט בעמ' 87
- ♦ בספק כמה נתחייב ליכא חזקה..... אות קפו בעמ' 109

זכות בעל ספק ממון

אוצר החכמה

- ♦ ספק ממון מזכה בזכות ודאית בממון..... סימן ב ענף א
- ♦ זכות הבעלים למנוע ספק נזק בממונו (הרחקת ספק נמיה משובך)..... אות ח בעמ' 14
- ♦ זכות הרחקת נמיה מספק יונים שבשובך, ופטורה מתשלומין..... אות ח בעמ' 14
- ♦ זכות מניעת גזילה בספק אם הממון שלו..... אות ח בעמ' 14
- ♦ דיני ההנהגה למעשה בספק ממון, הם זכות ממון להנהגה זו..... אות ז בעמ' 14
- ♦ לא אלימא זכותו כבעלים ודאי..... אות צד בעמ' 61 והע' 2 בעמ' 15
- ♦ אם שייך זכות ממון מספק, לבע"ד היודע שאין הממון שלו.... סימן ב ענף ג
- ♦ נידון הבע"ד בספק ממון, הוא אם יש זכות לחבירו לעכב עליו. ונידון הב"ד הוא מי מבין שניהם בעל הממון..... אות כד בעמ' 24

יחלוקו וכדא"ג

- ♦ דין יחלוקו בספק ממון, הוא מדזכות שניהם שוה מחמת הספק דכל א', ויטלו בשוה..... אות כו בעמ' 26
- ♦ ומשום שזכות כ"א מגבילה את זכות חברו..... אות כו בעמ' 26

- ♦ אם איסור הגזל הוא תוצאה מדין הממון שלא יגזל, או שדין א' הוא אות טו בעמ' 18 אות יח בעמ' 20
- ♦ בד' הגרש"ש, דאף בחיובי ממון א' חוב במשפט השכל הקודם למצוה הע' 4 בעמ' 18
- ♦ מיירי אף במלוה הכתובה בתורה וכפדיוה"ב הע' 4 בעמ' 18
- ♦ בעלים שאינו יודע על בעלותו, זכאי שלא יגזלוהו אות יט בעמ' 21
- ♦ דין גזל לא נאמר לבעלים, אלא לכל העולם כלפי הבעלים אות כ בעמ' 22
- ♦ בהא דהב"ד יהרגו אשה שזינתה לאחר שנתקדשה בממון מסופק, והיא יודעת שאין הממון של הבעל הע' 17 בעמ' 58

- ♦ איסור גזל חשיב כאיסור דממונא, לענין דיני ספיקות אות יז בעמ' 20 אות יח בעמ' 20
- ♦ הא דבשמא ושמא אמרי' כדא"ג, וליכא ספק איסור גזל אות ד בעמ' 13 אות ט בעמ' 15

משפטי הממון

- ♦ בד' הגרש"ש דאיסור גזל תלוי במשפטי הממון סימן ג ענף א
- ♦ כוונתו למשפט התורה בדיני ממון אות יד בעמ' 17
- ♦ גדר דיני ממון שבתורה הקודמים לאיסור גזל, ומקורם אות טו-בעמ' 18

2. מוחזק

גדרי מוחזק / שנים אוחזין / תפיסה

גדרי מוחזק

- ♦ והיינו דין חזקת מר"ק, דאי' דין אוקי ממונא בחזקת מר"ק, והו"ל אידך המע"ה אות עד בעמ' 52
- ♦ אף לסוברים דאי' בחזקת מר"ק הכרעת חזקה, ל"מ אלא מדין המע"ה אות מב בעמ' 35
- ♦ [וה"ה לכל הכרעת חזקה בממון, דל"מ אלא מדנעשה מוחזק. אות לז בעמ' 31]
- ♦ גדר דין אוקי ממונא בחזקת מר"ק, הוא דאי' הנהגה הקודמת לדין ביניהם, ביד מי צריך להעמיד הממון בינתיים אות עה בעמ' 52 אות עו בעמ' 52
- ♦ חזקת מטלטלין מהני מדין המע"ה אות כט בעמ' 28
- ♦ הטעם דבעי' לדין חזקת מטלטלין אות כט בעמ' 28 אות לג בעמ' 30
- ♦ הטעם דבעי' בה לדין המע"ה אות לג בעמ' 30
- ♦ אי מהני להוכיח שהוא שלו, או רק שמסר לו הבעלים אות לה בעמ' 30
- ♦ בד' הגרנ"ט דמהני להוליד ספק שהוא שלו .. אות לג בעמ' 30
- ♦ בהא דמהני להכריע, שהגט שביד האשה קבלה מהבעל אות לג בעמ' 30
- ♦ בדעות אם אי' חזקה מה שתח"י שלו אות ל בעמ' 28
- ♦ גדר החזקה אות לו בעמ' 31
- ♦ אי מהני הכרעת החזקה בלא דין המע"ה אות לז בעמ' 31
- ♦ בלווה האומר שאין הממון שלו, אם שייך דין המע"ה אות לח בעמ' 32

- ♦ ג' אופני המע"ה אות כח בעמ' 27
- ♦ דין המע"ה הוא דשוא"ת עדיף אות לב בעמ' 29
- ♦ ודין המע"ה הוא רק מחמת שהנידון על הבפועל, ולא על הדין אות קז בעמ' 73
- ♦ הא דמהני שיזכה המוחזק בממון אות לב בעמ' 29
- ♦ בחילוק מדין מספיקא לא מפקינן, שאין ב"ד נזקקין להוציא .. אות מ בעמ' 33
- ♦ בתו"ת וספיקא דדינא, נאמר דין מספיקא לא מפקינן אות לט בעמ' 33
- ♦ חזה"ג כנגד מוחזק, חשיב כסתירת מוחזקויות, ומספיקא לא מפקינן אות מא בעמ' 34
- ♦ במקום דרד"מ, רוב וברי ושמא, לא סגי בהאי דינא, ובעי' לדין המע"ה אות מ בעמ' 33
- ♦ אם דין מוחזק תלוי במה שמוחזק כשלו [ובל' 'מוחזק' ולא 'מוחזיק'] אות כט בעמ' 28
- ♦ בדין המע"ה ליכא הכרעה שהממון שלו אות לא בעמ' 29
- ♦ בד' המהרי"ק, דהנהגה למעשה דהמע"ה, דמי להכרעת חזקה שאין לבדות ההשתנות הע' 8 בעמ' 29
- ♦ דין מוחזק כשאין החפץ ברשותו, ע"י דין אוקי ממונא בחזקת מר"ק, והו"ל אידך המע"ה אות עד בעמ' 52

זכות המוציא והמוחזק

.....אות סב בעמ' 44

אנן סהדי

- ♦ בד' הגמ' דאנן סהדי דמאי דתפס דידי'.....אות מב בעמ' 35
- ♦ בד' הפוסקים שהוא מחמת פס"ד דיחלוקו.....
-אות מב בעמ' 35 אות נג בעמ' 39
- ♦ בש' התוס' דטעם החלוקה הוא משום אנן סהדי.....
-אות נב בעמ' 39 אות נד בעמ' 40
- אם לשיטתם האנן סהדי קודם לדין היחלוקו..... סימן ז ענף ג
- ♦ הנידון דבא"א לחלוק ממש לא יחלוק, ולא אמרי' דא"א אנן סהדי לכ"א במחצה.....אות נג בעמ' 39
- ♦ ^{אוצר החכמה} בד' התוס' בב"ב, דחשיב כאילו אנו יודעים שיש לשניהם חלק בה.....אות סא בעמ' 43
- בטעם שאין שיעור לחלק כל א'.....אות סא בעמ' 43
- בטעם דמשו"ה לא אמרי' כדא"ג, ובהוכחה מדהחוטף נסכא חייב לשלם.....אות סא בעמ' 43
- ♦ בד' הרא"ש דלא אמרי' כדא"ג, מדיש למחות ביד א' הבא לגזול.....אות נט בעמ' 42 אות כה בעמ' 25
- בהוכחתו לזה מדין נסכא.....סימן ח ענף א והע' 13 בעמ' 43

- ♦ לגבי דבר שאינו הוצאה מן המוחזק, הו"ל המוציא לספק בעלים, ומשו"ה חייב מספק בביכורים.....אות פו בעמ' 58
- ♦ במכר המוציא, הוי ספק מכירה.....אות קלג בעמ' 85
- ♦ בהקדיש המוציא ל"מ, מדההקדש אוסר למוחזק והוי הוצאה.....אות קלג בעמ' 85
- ♦ אם הכח להקדיש תלוי במה דאית לי' זכות להשתמש בממון.....אות קלב בעמ' 84
- ♦ המוחזק והמוציא שקידשו אשה בממון.....אות פו בעמ' 58
- ♦ בהא דהמוחזק חייב בודאי במעשר.....אות פו בעמ' 58
- ♦ אין הטעם משום הכרעה שהוא שלו, אלא מדזכה בממון אף אם אינו שלו.....אות פז בעמ' 59
- ♦ בספק מעשר ראשון, תורם הישראל המוחזק תרומת מעשר, ואף לצד שהוא מעשר אינו שלו.....אות פז בעמ' 59
- ♦ כשהשתמש המוציא בחפץ, האם מוציאין ממנו דמי תשלומין... הע' 20 בעמ' 63

שנים אוחזין

המוחזקות

החלוקה

- ♦ בחילוק שבין דין יחלוקו דשנים אוחזין, לדין יחלוקו דספק ממון.....סימן ז ענף א
- ♦ בשנים אוחזין חולקין לפי מדה ולא לפי דמים.אות מז בעמ' 37
- ♦ בס"ד שיטול המחצה הקרובה אליו.....אות מז בעמ' 37
- ♦ אף למס' א"י ליטול המחצה הקרובה לחבירו..אות מז בעמ' 37
- ♦ בשנים אוחזין ס"ד דאין חולקין לדמי, ומשא"כ ביחלוקו דמוכר שפחתו וילדה.....אות מה בעמ' 36
- ♦ בשנים אוחזין ס"ד דחשיב כהעדאת עדים במקצת, ומשא"כ ביחלוקו דדרד"מ.....אות מו בעמ' 37
- ♦ בטעם החילוק ביניהם, לשיטות דליכא דין יחלוקו בשנים אוחזין, אלא מדלא אמרי' כדא"ג.....אות נא בעמ' 39
- ♦ בד' התוס', דאמרי' טפי לחלוקת דרד"מ, במקום שנים אוחזין.....אות נה בעמ' 40

תפיסה

- ♦ בטעמא דל"מ תפיסה ממוחזק, מדאוקי ממונא בחזקת מריה, והתופס הוי גזלן.....סימן י
- ♦ בגדר הדין דאוקי ממונא בחזקת מריה.....

- ♦ בד' הגמ' דכל א' תפוס במחצה.....
-אות מב בעמ' 35 אות מח בעמ' 38 אות מט בעמ' 38
- ♦ בנידון הראשונים מ"ט יחלוקו, ולא סגי במה דכ"א תפוס במחצה ויחלוקו.....
-אות מב בעמ' 35 אות נא בעמ' 39 אות נד בעמ' 40
- ♦ כיצד יתכן דבשנים אוחזין כ"א תפוס במחצה.....
-אות מג בעמ' 36 אות נ בעמ' 38
- ♦ הא דחשיב תפוס במחצה, הוא מחמת דין יחלוקו.....סימן ז ענף ב
- ♦ הנידון בשנים אוחזין הוא בחזקת מי הטלית אות מח בעמ' 38
- ♦ א' לשניהם זכות בכל הטלית למנוע הוצאת חבירו מדין המע"ה, ובזה חולקין.....אות נ בעמ' 38
- ♦ קודם לדין יחלוקו ליכא דין המע"ה בטלית, וא"י דין להעמידה בחזקת שניהם.....אות ס בעמ' 43 אות סא בעמ' 43
- ♦ בנידון הר"ן, אי בשנים אוחזין הוי כ"א מוחזק בודאי או בספק.....סימן יא
- בלשונו שהנידון אי הוי ודאי מתחילתו או ספק אף מתחילתו.....
-אות פ בעמ' 55 אות פד בעמ' 57
- הנידון הוא אי חשוב מוחזק במחצה מחמת הספק שע"י טענותיהם, או קודם לו.....אות פד בעמ' 57
- ♦ בל' הראשונים בהא דמנה שלישי דמי לשנים אוחזין, מדהנפקד תופס בחזקת שניהם, או מכח שניהם.....

ל"מ תפיסה בדליכא ספק לפנינו, אלא ע"י טענותיהם.....
 אות פא בעמ' 56 אות צו בעמ' 63.....
 ומה"ט ל"מ תפיסה בנסכא דר' אבא, אף בלא חזקה מה
 שתח"י שלו..... אות פא בעמ' 56
 כשזכה המוחזק מכח הספק שע"י טענותיהם, דינו כמוחזק
 במקום ספק..... אות פב בעמ' 56 אות פג בעמ' 56
 אם בשנים אוחזין חשיב כמוחזק מחמת הספק שע"י
 טענותיהם..... אות פב בעמ' 56 אות פד בעמ' 57
 דין תפיסה בברי..... אות צו בעמ' 63
 אי לדין תפיסה בברי סגי בספק דדרד"מ, ודין ספק שאינו
 דרד"מ, ואינו ע"י טענותיהם, ובתו"ת בעדות בע"פ.....
 ה'ע' 22 בעמ' 64.....
 בטעמא שתועיל תפיסה בברי..... ה'ע' 23 בעמ' 64
 דין תפיסה קודם שנולד הספק, בשעת הספק, ולאחר הספק..
 אות צז בעמ' 65.....
 אימתי חשיב שעת לידת הספק..... אות צז בעמ' 65
 בטעמא שתועיל תפיסה קודם שנולד הספק..... הערות 24 25
 בטעמא דתליא בשעת לידת הספק, ואף שנולד הספק
 למפרע..... ה'ע' 26 בעמ' 65
 דין תפיסה ברשות ובהיתר..... אות צח בעמ' 66
 דין תפיסה בקרקע..... אות צט בעמ' 67
 אימתי דין תפיסה בשכירות קרקע כקרקע..... אות צט בעמ' 67
 בטעם שיהא דינה כקרקע..... ה'ע' 36 בעמ' 69
 פירות קרקע שגדלו ברשות התופס, מי נחשב מוחזק בהם.....
 ה'ע' 33 בעמ' 67.....
 דין חזקת מר"ק לומר שדמי השכירות היו ביוקר.....
 ה'ע' 34 בעמ' 68.....
 ל"מ לחייב השוכר ביותר מדמי נהנה..... ה'ע' 34 בעמ' 68
 דין תפיסה בספיקא דדינא..... אות ק בעמ' 69
 בטעמא שתועיל תפיסה בספיקא דדינא..... ה'ע' 37 בעמ' 69
 בטעמא שתועיל תפיסה בפלוגתא דרבוחא..... ה'ע' 38 בעמ' 70
 במקום דמהני תפיסה, אם מותר לתפוס..... אות קא בעמ' 70
 בד' הרמב"ן, דבמקום דל"מ חזקה מהני תפיסה.....
 אות עא בעמ' 51 אות עב בעמ' 53.....
 בשתק לתפיסת חבירו, גדר דין אודויי אודי לי'.....
 ה'ע' 14 בעמ' 45.....
 בד' הר"ן בדין תפיסה בספק הודאה, דתליא אם המוחזק
 כודאי או כספק..... אות פה בעמ' 57

52 אאות עד בעמ' 52 אאות עה בעמ' 52.....

♦ אאי' נידון מוקדם ביד מי צריך להעמיד הממון עד שידונו.....

52 אאות עה בעמ' 52 אאות עה בעמ' 52.....

♦ אבד' הר"מ, דהתופס צריך להחזיר, ואח"כ יהי' הדין ביניהם.....

אסימן י ענף א.....

♦ אבד' הרשב"א, שהדין נותן שיהיו של המוחזק.. אאות עז בעמ' 53

♦ אבד' התוס' דל"מ תפיסה, כאילו אנו יודעים שהיתה של המוחזק..... אאות ס בעמ' 53

♦ אבטעמא דחשיב התופס כגזלן, ואף דאי' ספק שהוא שלו.....

53 אאות עה בעמ' 53.....

♦ אהטעם שתועיל תפיסה, מדעיקר דין המע"ה הוא כדא"ג.....

49 אאות סח בעמ' 49.....

אחיינו שזכיית המוחזק מוגבלת שיוכל חבירו לתפוס.....

49 אאות סח בעמ' 49.....

♦ אבסברת הבית מאיר, שהוא מדאינו בדין שיזכה המוחזק לבדו בספק..... אאות סז בעמ' 48 אאות סח בעמ' 49

תפיסה מיחלוקו וכדא"ג

- ♦ בטעם הסוברים דל"מ תפיסה ביחולקו דספק ממון, ומהני תפיסה ממוחזק סימן ט ענף א
- ♦ בטעם הסוברים דל"מ תפיסה בשנים אוחזין, ומהני תפיסה ממוחזק אות סג
- עמ' 45 אות סה בעמ' 47 אות סו בעמ' 48 אות פה בעמ' 57
- ♦ בסתירת ד' הרשב"א, אי דין תפיסה בשנים אוחזין, כדין תפיסה ביחולקו דספק ממון, או כדין תפיסה ממוחזק
- אות סד בעמ' 47 אות סה בעמ' 47 אות ע בעמ' 50
- ♦ במה שדימה הרשב"א דין תפיסה בשנים אוחזין, לכהן שתפס מתנו"כ מלוי אות סד בעמ' 47
- בש' התוס' בדין כדא"ג, דבתקף הא' ונעשה מוחזק, יכול חבירו לתפוס, ואף דל"מ תפיסה ממוחזק אות סט בעמ' 49
- ♦ בש' השו"ע דאין חבירו יכול לתפוס, ואף דמהני תפיסה ממוחזק אות סט בעמ' 49

כללי תפיסה

3. תקפו כהן

הקדישה בלא תקפה / איבעיא דמסותא - לשי' התוס'

קדושת ספק בכור / פוטר ממונו בממונו של כהן / דין ספק בבעלות להקדיש

התוס'

הקדישה בלא תקפה

- ♦ אות קטז בעמ' 77.....
- ♦ בסברא דל"ח הקדש בכה"ג, מדאינו אסור להדיוט.....
- ♦ אות קטז בעמ' 77.....
- ♦ הטעם שלא יכול להקדיש, מדלא אליהם כח הקדש מכח המקדיש..... אות קיז בעמ' 77 אות קכ בעמ' 79
- ♦ ההוכחה שיכול להקדיש מספק בכור.....
- ♦ אות קטו בעמ' 76 אות קכ בעמ' 79.....

קדושת ספק בכור

- ♦ שי' רש"י, דהוכחת ר' המנונא היא דלא אמרי' המע"ה בספק הקדש..... אות קט בעמ' 73
- ♦ הטעם דלא אמרי' המע"ה בספק הקדש.....
- ♦ אות קז בעמ' 73 אות קח בעמ' 73.....
- ♦ הצורך בהא דתקפו כהן אין מוציאין מידו, משום ריעותא דאינו ברשותו..... אות קי בעמ' 73
- ♦ דחיית רבה, דבקדושה הבאה מאליה ליכא ריעותא דאינו ברשותו..... אות קי בעמ' 73
- ♦ שי' התוס' ושאר' בהוכחת ר' המנונא, דספק בעלות מהני להחיל ספק הקדש..... אות קיא בעמ' 74 אות קיח בעמ' 78
- ♦ הצורך בהא דתקפו כהן אין מוציאין מידו, שתהא לו זכות בפועל מחמת ספק בעלותו..... אות קיא בעמ' 74 אות קיט בעמ' 78
- ♦ ל"מ הזכות בפועל להקדיש, אלא אם כשתצא לפועל יוכל להקדיש..... אות קכ בעמ' 79
- ♦ לר' המנונא, קדושת בכור היא מכח זכות הכהן.....
- ♦ אות קכג בעמ' 81.....
- ♦ בהוכחות דל"ח ממון כהן קודם קדושתו..... אות קכד בעמ' 81
- ♦ זכות הכהן היא שתחול קדושה בשל ישראל.....
- ♦ אות קכו בעמ' 82.....
- ♦ קדושת בכורה במדבר, קודם שנתקדשו הכהנים.....
- ♦ הע' 42 בעמ' 82.....
- ♦ בהא דלר' המנונא, ל"מ חזקת היתר בספק בכור.....
- ♦ אות קכז בעמ' 82.....
- ♦ בשי' הראשונים, דדחיית רבה דקדושה הבאה מאליה שאני, הוא דאין הקדושה מכח זכות הכהן.....
- ♦ אות קכג בעמ' 81 אות קכט בעמ' 83
- ♦ והיינו דלא תליא בזכות הכהן בדיני ממון, אלא בזכותם בדיני הקדש..... סימן טז ענף ב

- ♦ שי' התוס' - שהספק הוא אי שתיקה כהודאה.....
- ♦ אות קד בעמ' 72.....
- ♦ הפשיטות למס' דא"י להקדיש מדא"י להוציא בדיינים - הוכחה דליכא הודאה, טעם דליכא הודאה, או טעם דל"מ הודאה..... סימן יד ענף א
- ♦ שי' הרמב"ן - שהספק הוא אם הקדש כתקיפה.....
- ♦ סימן יד ענף ב
- ♦ הקדש כתקיפה, מדאינו מחוסר תקיפה..... אות קז בעמ' 73 והיינו מדאין הנידון על ההוצאה, אלא אם הממון של הקדש..
- ♦ אות קח בעמ' 73.....
- ♦ בשייכות לדין אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, שאין הקדש מחוסר משיכה..... אות קח בעמ' 73
- ♦ שי' הרשב"א והר"ן, דאי מהני תפיסה בשתיקה הוי ספק בעלים, והספק אם יחול ספק הקדש מכוחו..... סימן יד ענף ג

איבעיא דמסותא - לשי' התוס'

- ♦ הצד דבכדא"ג יכול הא' להקדיש, מדהוי כהקדיש לאחר שתקף..... אות קיז בעמ' 77 אות קכ בעמ' 79
- ♦ ל"מ זכותו לתקוף שיוכל להקדיש, אלא מדאם תקף יכול להקדיש..... אות קיט בעמ' 78 אות קכ בעמ' 79
- ♦ בד' תוס' הרא"ש דחשיב כמקדיש אחר שתקף, מדאליהם כח הקדש מכח המקדיש..... אות קיז בעמ' 77 אות קיט בעמ' 78
- ♦ בהא דאף תקף והקדיש, אין חבירו יכול לתקוף.....
- ♦ אות קכא בעמ' 79 אות קכב בעמ' 80
- ♦ בהא דאי מהני הקדשו קודם שתקף, אין חבירו יכול לתקוף....
- ♦ סימן טו ענף ב
- ♦ אם זכות חבירו לתקוף, מהני להתיר ספק איסור הקדש.....
- ♦ אות קכב בעמ' 80
- ♦ ההקדש נחשב כגבר, במה שאוסר לשני..... אות קכב בעמ' 80
- ♦ הצד שלא יחול הקדש קודם שתקף.....
- ♦ אות קטו בעמ' 76 אות קטז בעמ' 77
- ♦ האם אין לו זכות לתקוף, בתקיפה המבטלת זכות חבירו לתקוף..... אות קטו בעמ' 76
- ♦ אין הקדש חל, אם אינו מבטל זכות השני לתקוף.....

פוסט ממונו בממונו של כהן

- ♦ אי מהני שלא יתחייב הספק במעשר.....
- אות פו בעמ' 58 אות פט בעמ' 59 אות צא בעמ' 60
- ♦ בהא דזכיית המוחזק עה"צ שאינו שלו, ל"ח כלקוח לפטור ממעשר..... אות פז בעמ' 59
- ♦ ל"ח המוחזק כממונו גמור, ואין חיובו במעשר גמור לפטור השאר..... אות צ בעמ' 60
- ♦ בד' אביי, דבט' והוא אל' ממ"נ, אם המעשר קדוש בודאי.....
- אות פט בעמ' 59 אות צא בעמ' 60
- ♦ הא דאם תקפו כהן אין מוציאין מידו, הו"ל ממונו של כהן.....
- סימן טז ענף ב
- ♦ הסברא דכיון דמהני תפיסה חשיב ממונו של כהן.....
- אות צב בעמ' 61
- ♦ הסברא דכיון דחשיב ממונו של כהן מהני תפיסה.....
- אות צג בעמ' 61 אות צד בעמ' 61
- ♦ הנידון המוקדם לדין תפיסה, אי חשיב ממונו של כהן.....
- אות צד בעמ' 61
- ♦ והיינו אם זכות המוחזק אלימא כזכות הבעלים.....
- אות צד בעמ' 61

דין ספק בבעלות להקדיש

- ♦ ספק בבעלות המקדיש, אינו נידון כספק הקדש אלא כדין ספק ממון..... אות קל בעמ' 84
- ומהני דיני ההנהגה בספק ממון, שלא לחוש לספק הקדש.....
- אות קלא בעמ' 84
- ♦ אם הטעם שלא חל הקדש, מדהכח להקדיש תלוי בהא דאי זכות שימוש בחפץ.....
- אות קלב בעמ' 84 אות קלג בעמ' 85 אות קלד בעמ' 85
- ♦ הא דא"י להקדיש, הוא מדההקדש הוי הוצאה.....
- אות קלג בעמ' 85 אות קלד בעמ' 85
- ♦ בהא דדין הנהגה בספק מהני שלא יחול ההקדש, ולא אמרי' דקמי שמיא גליא אם חל אות קלד בעמ' 85 אות קמא בעמ' 88

4. שבועה

גדרי חיוב שבועה / זכיית הנשבע בממון טענה וכפירה

גדרי חיוב שבועה

- ♦ לד' הגר"ח לא שייך לדון אם אל' חיוב שבועה, או חיוב ממון עד שישבע..... סימן יח ענף א
- ♦ ומשום דבהא גופא שזכה התובע בנגישת הממון ע"י שבועה, זכה שלא יחא הממון ביד הנתבע בלא שבועה..... אות קנו בעמ' 96
- ♦ הנידון אם מחוייב שבועה וא"י לישבע משלם, הוא אם זכה שלא יחא הממון ביד הנתבע בלא שבועה, היכא שא"י לזכות להשביע..... אות קנז בעמ' 96
- ♦ בד' הירושלמי, דממה שנאמר בתורה דחייב לישבע, למדנו שבאינו נשבע משלם..... אות קמג בעמ' 89 אות קנו בעמ' 96
- ♦ בד' האחרונים, דלמ"ד מתוך שא"י לישבע משלם, למדנו דמחוייב שבועה חשיב מחוייב ממון..... אות קמד בעמ' 89
- דכיון דמהני חיוב שבועה, שלא יזכה בלא שבועה אף כשא"י לישבע, נמצא דחיוב שבועה מהני לחייב ממון.....
- אות קנז בעמ' 96
- ♦ דין שבועה הוי זכות המשביע, ומעשה השבועה הוי מעשה ב"ד..... הע' 43 בעמ' 92

- ♦ בנידון אם נאמר חיוב לישבע, או חיוב ממון עד שישבע.....
- סימן יח
- ♦ מחילה ושמייטת כספים ושבועת היסת, על חיוב השבועה בלא חיוב הממון..... אות קמו בעמ' 90
- ♦ חיוב שבועה בלא חיוב ממון, בשבועת אינה ברשותו דשומר המשלם, ובאשת איש שאין לה מה לשלם..... אות קמו בעמ' 90
- ♦ ד' המהר"ט דחיוב שבועה הוא על גופו של נתבע.....
- אות קמו בעמ' 90
- ♦ בד' הגר"ח דחיוב שבועה הוא חיוב נגישת החוב ע"י שבועה.....
- סימן כ
- ♦ שבועה הוי נגישת חוב, במה שכופהו לפרוש מכפירת הממון ע"י שבועה..... אות קנג בעמ' 95 אות קעח בעמ' 104

- ♦ בד' הגמ', דע"י שעקרו חיוב השבועה מהנתבע ושדיוה אתובע, זכה התובע ליטול בשבועתו.....
- אות קסא בעמ' 98 אות קסה בעמ' 99
- ♦ בד' הפוסקים, דבמחל הנתבע על השבועה, נוטל התובע בלא שבועה..... אות קסא בעמ' 98 אות קסה בעמ' 99
- ♦ בד' הש"ך, דיכול התובע להפך השבועה על הנתבע, ואם לא ישבע הנתבע, יטול בלא שבועה..... אות קסא בעמ' 98 אות קסה בעמ' 99

נשבע וכאו עדים לחייב

- ♦ בש"י רב דפטור מלשלם, אין הטעם מדנאמן בשבועתו כנגד עדים, אלא מדשבועה קונה..... אות קס בעמ' 97
- ♦ בב"י הנחל יצחק, שע"י שזכה התובע לכופו להענש בעונש שבועת שקר, אינו זוכה אף בממון..... אות קסז בעמ' 100
- ♦ בד' הריטב"א, שכבר יצא מב"ד זכאי..... אות קסט בעמ' 101 והיינו מדאין זכות לתובע הגובה ממון, להוסיף חיוב שבועה על התשלומין..... אות קסח בעמ' 100 ומשו"ה בשעה שמשביעו, הדין הוא שישבע ולא ישלם, ושוב אף כשבאו עדים לא הדר דינא..... אות קסט בעמ' 101
- ♦ הסברא דלא כרב, היא מדבבאו עדים נודע שנשבע לשקר..... אות קסז בעמ' 100 ומשו"ה ל"ח כמוסיף חיוב שבועה על התשלומין..... אות קסח בעמ' 100
- ♦ ולש"י רב ילפי' מקרא, דלגבי הנידון אם שיקר בשבועה, נאמן כנגד עדים..... אות קסז בעמ' 100
- ♦ בנידון הראשונים, שיוכל הנשבע לתבוע שימחול המשביע על הממון..... אות קסח בעמ' 100

טענה וכפירה

- ♦ הכפירה היא המחייב בשבועה, ובע"י כפירה חשובה..... אות קעא בעמ' 102
- ♦ והיינו מדכפירת ממון חשיבא גזילה..... אות קעה בעמ' 104
- ♦ וחייב שבועה, הוא למנוע הגזילה שע"י כפירת הממון.....
- ♦ בטעם שחייב שבועה אינו על הגזילה, אלא על הגזילה שע"י הכפירה..... אות קעז בעמ' 104 ומשו"ה במה שחשוד לשבועה מחמת הכפירה, חשיב כחשוד לשבועה מחמת הסיבה המחייבת בשבועה..... אות קעה בעמ' 104 אות קעז בעמ' 104 ומשו"ה כ' הראשונים, דשבועה היא כי היכי דלודי, ולא כי היכי דישלם..... אות קע בעמ' 102 אות קעח בעמ' 104
- ♦ וחשיב השבועה כנגישת ממון, אף כשאין לו מה לשלם, במה שנוגשו מלגזול ע"י הכפירה..... אות קעח בעמ' 104

- ♦ הזכות להשביע אינה מתחדשת בשעה דאי' דבר המחייב שבועה, אלא בכלל הבעלות בממון אי' זכות להשביע עליו.....
- ♦ והיינו בתורת זכות לנגוש ממון ע"י שבועה..... אות קנה בעמ' 96 ומשו"ה שייך שמיטת כספים על הזכות להשביע, קודם שיהא דבר המחייב שבועה..... אות קנ בעמ' 93
- ♦ דין שבועת ע"א, הוא בתורת נאמנות לענין זכות הבעלים בממון להשביע עליו..... אות קמח בעמ' 92 אות קנא בעמ' 93 ונאמר בזה פלגין נאמנות באותו נידון, אם הנתבע חייב ממון, דלגבי ההנהגה למעשה להוציא הממון אינו נאמן, ולגבי ההנהגה למעשה להשביע עליו נאמן..... אות קנא בעמ' 93
- ♦ בהא דע"א המעיד שחייב שבועה אינו נאמן..... הע' 44 בעמ' 94
- ♦ בד' הרמב"ן, דאי' ל"מ מיגו לאפטורי משבועה, הנוטל ממון במיגו חייב שבועה..... אות קמט בעמ' 93 והיינו דלגבי זכות חבירו בממונו להשביע עליו ל"מ לי' מיגו..... אות קנא בעמ' 93
- ♦ חיוב שבועה אינו בתורת חיוב להאמן ע"י שבועה..... אות קנט בעמ' 97 אות קסז בעמ' 100 ולא נאמרה נאמנות בשבועה..... אות קס בעמ' 97 ומשו"ה מהני שבועה אף כשאין בה נאמנות, ומהני טענה שנשבע..... אות קנט בעמ' 97

זכיית הנשבע בממון

- ♦ במה שזכה הא' להשביע, זכה חבירו בממון כשישבע..... סימן כא ענף א
- ♦ והוי דין בספק ממון שביניהם, ודומיא דדין יחלוקו ושודא וכדא"ג וכדו', דהא' יזכה מכח הספק להשביע, והב' יזכה מכח הספק בממון כשישבע..... אות קסג בעמ' 98 ומשו"ה במקום דין שבועה בטל הדין דספק ממון שלולא השבועה..... אות קסב בעמ' 98 ובמקום שדינו ביחלוקו, ואי' חיוב שבועה, זוכה הנשבע בכל הממון..... אות קסד בעמ' 99
- ♦ יסוד דין שבועה, הוא שהא' ישבע והב' יזכה בממון כשישבע, ונאמר דין נוסף מי יזכה להשביע, ומי יזכה בממון כשישבע..... אות קסד בעמ' 99
- ♦ ובזה נאמר דין היפוך שבועה, שיכול לומר לא אזכה בממון בשבועה, אלא אזכה להשביע..... אות קסד בעמ' 99
- ♦ דין שבועת הנוטלין, דזכה הנשבע ליטול, אינו משום דנאמן בשבועתו שהממון שלו..... ריש סימן כא
- ♦ אלא דבגוף הדין דאי' דין שבועה ביניהם, זכה הנתבע להשביע, וזכה התובע בממון כשישבע..... אות קסה בעמ' 99
- ♦ בד' הרשב"ם, דהא דמה"ת נוטל בלא שבועה, הוא משום דמה"ת ל"מ שבועה ליטול..... אות קסו בעמ' 99

- ♦ בד' הריא"ז, דבשבוועת ע"א לא בעי' ברי, מדע"א כברי, והיינו דהכחשת ע"א הוי כפירה גמורה, ככופר בטענת ברי.....
-אות קעג בעמ' 103
- ♦ אין התובע יכול לטעון ברי ע"פ הודאת הנתבע, מדכפירה בטענת ברי שע"פ הודאת עצמו ל"ח כפירה.....
-אות קעד בעמ' 103

- ♦ חיוב שבועה דע"א הוא להכחיש את העד, מדחייב על הכפירה בדברי העד.....אות קעא בעמ' 102
- ♦ בד' הר"י מיגש, דבע"א נשבע שאינו חייב כדברי העד, ובשאר שבועות התורה שאינו חייב כדברי התובע, ובשבועת היסת שאינו חייב.....אות קעב בעמ' 103
- והיינו דבכל השבועות (חוץ מהיסת) בעי' לישבע על כפירתו, בעד או בתובע.....אות קעב בעמ' 103
- ♦ בד' הירושלמי, דילפי' דבעי' טענת ברי בשבועה, מדכתיב וכחש בה, והיינו דבזה חשיב ככפירה לחייב שבועה.....
-אות קעג בעמ' 103

שמי תחילת

5. מודה במקצת שבועת מוב"מ / מפני מה אמרה תורה מיגו דכופר הכל

- ♦ אם במוב"מ אי' סיבה המחייבת שבועה טפי מכוה"כ, או שאין התובע זכאי אלא בצורת שבועה דמוב"מ, ולא בצורת שבועה דכוה"כ.....אות קצד בעמ' 112
-אות קצו בעמ' 113
- ♦ החילוק בין צורת שבועת מוב"מ לצורת שבועת כוה"כ, הוא דבמוב"מ נשבע כמה הוא חייב, ובכוה"כ שאינו חייב.....
-אות קצג בעמ' 112

בטעמי הראשונים בחיוב מוב"מ -

- ♦ שי' הרמב"ן ובריטב"א מדאי' רגל"ד.....אות קעט בעמ' 106
- ליכא רגל"ד שחייב שאר הממון.....אות קפ בעמ' 106
- לא בעי' רגל"ד שאמר התובע אמת, מדבעי' קרא לטענת ברי.....
-אות קפ בעמ' 106
- ♦ וכן מדאי' שבועה בטוען שאם חייב מה שהודה חייב השאר, ובמקום דין המע"ה במקצת.....אות קפ בעמ' 106
- ♦ הרגל"ד הוא בגוף הדבר שהנידון אינו אם חייב אלא כמה הוא חייב.....אות קצג בעמ' 112
- ומשו"ה למ"ד דהילך חשיב ככוה"כ ליכא רגל"ד.....
-אות קפא בעמ' 107
-אות קצג בעמ' 112
- ♦ שי' התוס', דטעם חיוב שבועת מוב"מ הוא כעין גלגול.....
-אות קעט בעמ' 106
- ♦ גדר דין גלגול שבועה, הוא מדהשבועה השני' מצורפת לראשונה, ואי' זכות לתובע לצורת שבועה דצירוף לאחרת.....
-אות קפב בעמ' 107
- וה"ה במוב"מ, זכה לצורת שבועה המצורפת לחיוב המקצת שהודה, לישבע כמה הוא חיובו.....אות קצג בעמ' 112
- ♦ בל' התוס' דבעי' שבועה בהדי הודאה.....אות קצו בעמ' 113

שבועת מוב"מ

- ♦ שם טענה אחת, לחייב המודה במקצתה, הוא לפי מה שהעמיד התובע לדין.....אות קפט בעמ' 110
- ♦ צורת הנידון הדין ודברים במקום מוב"מ, אינה אם הוא חייב מה שכפר, אלא כמה הוא חיוב הנתבע.....
-אות קפה בעמ' 109
-אות קפו בעמ' 109
- ♦ ומהני ההודאה לתרתי, להאמן שחייב מקצת, ולהסכמה במקצת לדברי התובע, ובזה נשתנה הדו"ד להיות על כמות חיוב הנתבע.....אות קפז בעמ' 110
-אות קפח בעמ' 110
- ♦ בל' רש"י, דחיוב שבועת מוב"מ מדסמך הכתוב על מקצת הודאתו.....אות קפח בעמ' 110
- אף דאי' הודאה גמורה במקצת, ל"ח אלא כמקצת הודאה, מדליכא הסכמה גמורה לדברי התובע.....אות קפח בעמ' 110
- ♦ כיון שהנידון הוא על כמות חיוב הנתבע, אף חיוב שבועתו הוא כל כמות חיובו.....אות קפה בעמ' 109
- ומשו"ה חיוב שבועתו, הוא דאינו חייב אלא מה שהודה.....
-אות קפד בעמ' 109
-אות קפה בעמ' 109
- ♦ חיוב שבועת מוב"מ, בלא הודה במקצת, אלא שאין לו כפירה אלא במקצת.....אות רל בעמ' 130

החילוק בין מוב"מ לכוה"כ

- והיינו מדעדיפא טענת' במה שהודה בכל חוב אביו, ולא במקצת חוב עצמו..... אות רטו בעמ' 123
- בחילוק מטענו חטים והודה בשעורים, דבעי' קרא לפטור..... אות רטו בעמ' 123
- בד' הרמ"א, דבמודה בדבר שא"י לכפור פטור, מדליכא לטעמא דרבה, דהאי דלא כפרי' מדאינו מעיז..... הע' 47 בעמ' 121
- בש' התוס', דטעמא דרבה הוא אמאי לא אמרי' מיגו דכוה"כ. ראה לפנינו.....
- אף התוס' מודים, דעדיפא טענת' דמוב"מ מדיכל לכפור בכל, אפי' אי כוה"כ חייב..... הע' 49 בעמ' 126

מיגו דכופר הכל

- בש' התוס', דקשיא לרבה שיפטר מוב"מ משבועה במיגו דכוה"כ..... סימן כו
- בטעם שמיגו זה נקרא בשם משיב אבידה..... אות רא בעמ' 116
- ליכא ראי' שאמר אמת מדלא כפר בכל, די"ל שלא הוצרך לאשתמוטי אלא במקצת שכפר..... אות קצז בעמ' 115
- אי מיגו מהני בתורת ראי', ול"ה ראי' גמורה להוציא במקום חזקה, א"א להקשות אמאי ל"מ לפטור משבועה..... אות קצח בעמ' 115
- הקושיא שיועיל המיגו לפטור משבועה, הוא מדכל שבידו לזכות בממון בשקר, ליכא דבר הפוסלו מלהאמן בטענתו..... אות רג בעמ' 117
- בד' התרוה"ד, דאי' ב' טעמים דל"מ מיגו דכוה"כ, משום חזקה דאינו מעיז, ומדאינו רוצה להעיז..... אות רה בעמ' 119
- טעמא דחזקה דאינו מעיז, מהני דאי' חזקה שא"י לזכות בממון בכוה"כ..... אות רו בעמ' 119
- טעמא דאינו רוצה להעיז, מהני שא"י לזכות בלא העזה, וא"א להאמינו בטענתו לזכות בלא העזה..... אות רו בעמ' 119
- בד' התוס', דליכא מיגו דמצי לומר הילך, דכיון דחשיב ככוה"כ אי' חזקה דאינו מעיז..... אות רז בעמ' 120
- החזקה דאינו מעיז, קיימת אף בדאי' טעם שיוכל להעיז, דגוף הטעם שיוכל להעיז חשיב כיציאה מחזקה. אות רח בעמ' 120
- הא דבמוב"מ יכול להעיז, ל"ח כיציאה מהחזקה, אלא כצורת דין ודברים בפנ"ע שאין בה חזקה..... אות רח בעמ' 120
- ובהילך, כיון דחשיב כוה"כ, אי' חזקה אף שיש טעם שיוכל להעיז..... אות רט בעמ' 120
- ומהני דל"מ מיגו דמצי אמר הילך, אף דליכא לטעמא שאינו רוצה לומר הילך..... אות רט בעמ' 120

בענין מיגו

- בהא דבשנים אוחזין לא אמרי' לטעמא דגלגול, לחייב שבועה מכח המחצה שזכה..... אות קפג בעמ' 107 אות קצא בעמ' 111
- בד' הריטב"א שכל' לב' הטעמים, דרגל"ד וגלגול..... אות קעט בעמ' 106
- דשניהם ענין א', הרגל"ד במה שצורת הנידון היא כמה חיוב הנתבע, והגלגול במה שצורת השבועה היא כמה חיוב הנתבע..... אות קצב בעמ' 112
- בש' רש"י, דחייב מוב"מ טפי מכוה"כ, הוא מדבמוב"מ ליכא חזקה דאינו מעיז..... אות רי בעמ' 121
- בש' הר"י מיגש, דחייב מוב"מ הוא מדהודה כדי שיוכל להעיז בשאר..... אות ריא בעמ' 121
- אם הוי טעם דנראה כמשקר, או טעם לחייב שבועה, כדי שלא תועיל הודאתו שיוכל לשקר בשאר..... אות ריא בעמ' 121
- בקושיא לרש"י ולר"י מיגש, מדחייב מוב"מ תליא בנאמנות ההודאה במקצת..... אות ריא בעמ' 121 אות ריב בעמ' 122
- סברות רש"י והר"י מיגש, לא באו אלא לענין דלא נימא שאין להחמיר במו"מ טפי מכוה"כ, מדעדיפא טענתיה..... אות ריד בעמ' 123 אות רטו בעמ' 123

מפני מה אמרה תורה

- טעמא דרבה, מפני מה אמרה תורה מוב"מ ישבע, הוא מדהי' לפוטרו משום משיב אבידה..... אות קצז בעמ' 115
- בש' רש"י, דהטעם לפטור משום משיב אבידה אינו משום מיגו..... אות ריח בעמ' 124
- הטעם הוא מדעדיפא טענת' דמוב"מ שהי' יכול לכפור בכל ל"ה טעם הפוטור משבועה, אלא טעם שלא להחמיר במוב"מ טפי מכוה"כ..... אות ריח בעמ' 124
- בש' רש"י, דאחר שבסתם מוב"מ ליכא סברת משיב אבידה, חייב מה"ת אף במשיב אבידה..... אות ריט בעמ' 124
- בד' רש"י בב"ק, דטעמא דרבה הוא דמוב"מ חייב שבועה מדליכא חזקה שאינו מעיז..... אות רי בעמ' 121
- והאי טעמא מהני לבטל עדיפות מוב"מ במאי דהוי משיב אבידה..... אות ריח בעמ' 124
- בד' הר"י מיגש, דבקדמה הודאת החטים לתביעת השעורים פטור, מדליכא לטעמא דרבה, מדלא הוצרך להודות במקצת, כדי שיוכל להעיז בשאר..... אות ריא בעמ' 121
- והיינו מדבכה"ג עדיפא טענת' דמוב"מ, במה שהודה בכל החטים..... אות ריב בעמ' 122 אות ריז בעמ' 124
- וחזר לפטור משום משיב אבידה..... אות ריז בעמ' 124 ומשו"ה במקום שאדם מעיז, וכבבנו של בע"ח, וא"צ להודות כדי שיוכל להעיז, פטור משום משיב אבידה..... אות ריב בעמ' 122 אות ריז בעמ' 124
- בד' הראב"ד, דלש"י הר"י מיגש, אף בתבעו חוב עצמו והודה בחוב אביו פטור..... אות רטו בעמ' 123

הערה

- ♦ בד' הגמ', דעדים אלימי לענין דמהני בהו מיגו דהעזה.....
- אות רב בעמ' 117.....
- והיינו דאין נפסלים במה שצריכים לשקר כדי שלא יצטרכו להעזיז.....
- אות רב בעמ' 117.....
- ♦ בד' הראשונים, דמהני מיגו מה"ת מטענה שצריך בה ליטבע לשקר.....
- אות רב בעמ' 117.....
- דאף שאין לו מיגו לזכות בממון בלא שבועה, מ"מ כיון דליכא חיוב שבועה בטענה זו, זוכה בלא שבועה... אות רב בעמ' 117
- ♦ הא דל"מ מיגו להוציא, ל"ה משום דין המע"ה, אלא מדממונא היכא דקים ליקום.....
- הע' 46 בעמ' 118.....
- ♦ בהא דמיגו דאי בעי שתיק מהני להוציא.....
- הע' 46 בעמ' 118.....
- ♦ ריעותא דמיגו להוציא, ל"ה דוקא במיגו דמה לי לשקר, אלא אף במיגו דחזקה דקושטא קאמר.....
- הע' 46 בעמ' 118.....

- ♦ נאמנות דמה לי לשקר, לא תליא במה שאין לו סיבה לשקר, אלא במה שאינו צריך לשקר כדי שתהא ההנהגה למעשה כרצונו.....
- אות קצט בעמ' 115.....
- ומהני להאמינו, מדליכא פסול בנאמנות אדם, אלא מדא"א שתהא ההנהגה למעשה תלוי בידו להנהיג בשקר.....
- אות ר בעמ' 116.....
- ♦ במיגו שיכל לזכות בטענה אחרת, מהני דלגבי הזכ"ל באותה טענה א"צ לשקר, ונאמן אף בטענה זו.....
- אות רא בעמ' 116.....
- ♦ והיינו ד' רבותינו, דבמיגו דטענות אינו זוכה אלא בכח הטענה שיכל לטעון.....
- אות רא בעמ' 116.....
- ♦ ריעותא דמיגו דהעזה, אינה משום דליכא ראי' שיאמר אמת, אלא מדלענין זכ"ל בממון בלא העזה לית לי' מיגו.....
- אות רב בעמ' 117.....

6. העדאת עדים שבועת העדאת עדים / סוגיית העדאת עדים

שבועת העדאת עדים

- ♦ הוכחת הגמ' משבועה דשנים או חזין, היא דאי' ילפוטא לחייב בהעדאת עדים.....
- אות רלד בעמ' 132.....
- ♦ דחיית הגמ', כי היכי דאנן סהדי להאי וכו' אינה משום דהאנן סהדי פוטר משבועה אלא מדע"י הכי היכי, אין צורת הנידון על כמות שיעור החיוב.....
- אות קצא בעמ' 111.....
- ♦ לל"ב שבגמ', דשבועת שנים או חזין אינה מדין העדאת עדים אלא מדין מוב"מ.....
- אות רל בעמ' 130.....

סוגיית העדאת עדים

- ♦ ד' הגמ', דבהעדאת עדים ליכא לטעמא דרבה בשבועת מוב"מ, ל"ה טעם לפטור משבועה אלא להצריך ק"ו.....
- אות רכח בעמ' 129.....
- ♦ בשי' הריטב"א, דלא בעי' ק"ו בהעדאת עדים, אלא מדליכא לטעמא דרבה.....
- אות רכה בעמ' 128.....
- והיינו מדאל"ה אמר' נאמנות הובע"ד דכתיב במוב"מ לאו דוקא הוא, וכל נאמנות בכלל.....
- אות רכה בעמ' 128.....
- ♦ בשי' תוס' הרא"ש, דבעי' ק"ו להעדאת עדים, אף בלא הסברא דלית בהו לטעמא דרבה.....
- אות רכו בעמ' 128.....
- ♦ בד' הרמב"ן, דקמ"ל ק"ו דאף בהעדאת עדים ליכא חזקה דאינו מעיז.....
- הע' 50 בעמ' 128.....

- ♦ גדר חיוב השבועה הוא כשבועת מוב"מ.....
- אות קצ בעמ' 111.....
- ♦ ואף אי ילפי' מהצד השוה דמוב"מ וע"א.....
- אות רמג בעמ' 136.....
- ♦ הא דבעי' ק"ו להעדאת עדים, ואף דגדר שבועת מוב"מ הוא מדאי' נאמנות במקצת.....
- סימן ל.....
- ♦ הנידון הוא מדבעי' מקור דאי' נאמנות לעדים אף כשבאים להשביע על פיהם.....
- סימן לענף א.....
- ומשום דבפרשת שבועה לא נזכרה אלא נאמנות הובע"ד.....
- אות רלב בעמ' 131.....
- ♦ לא שייך למילף מע"א, דהעדאת עדים במקצת הוי דבר המחייב שבועה בשאר.....
- אות רכט בעמ' 130.....
- אלא דמהני נאמנות עדים להשביע על פיהם.....
- אות רלג בעמ' 131.....
- ♦ הא דבעי' ילפוטא להעדאת עדים, לשי' הראשונים דכל דל"מ הכפירה אלא במקצת, חייב שבועת מוב"מ.....
- אות רל בעמ' 130.....
- אות רלב בעמ' 131.....
- ♦ אם לאחר הילפוטא, שוב אמרי' דהוי בכלל קרא דמוב"מ.....
- אות רכו בעמ' 128.....
- ♦ בל' הר"מ, דשבועת העדאת עדים היא מפני שכפר בכולו.....
- אות קצ בעמ' 111.....
- ♦ הילפוטא ממוב"מ להעדאת עדים, לשי' רש"י דחיוב מוב"מ הוא מדליכא חזקה דאינו מעיז.....
- אות רי בעמ' 121.....
- אות רטז בעמ' 123.....

אוצר התפסין

ונילף מע"א

- ♦ והפירכא שכן שבועה גוררת שבועה, הוא מדל"מ ע"א למה שלא העיד, אלא לשבועה הנגררת משבועה.....
- אות רלט בעמ' 134.....

שע"י טענה וכפירה הן באין

- ♦ לא ילפי' שהדבר המחייב בשבועה הוא טענה וכפירה, וכל מקום הוי דבר המחייב בשבועה בפנ"ע..... אות רמב בעמ' 136
- ♦ ל"מ הצד השוה, אלא דהוי כצורת כתיבה בתורה, לחיוב שבועה במקום טענה וכפירה..... אות רמג בעמ' 136
- ♦ בש"י התוס' דהצד השוה הוא מדאי' טענה חשובה, דאל"ה כוה"כ יוכיח..... אות רמ בעמ' 135
- ♦ הא דלא אמרי' הילך יוכיח, דאי' טענה חשובה ופטור..... אות רכא בעמ' 125
- ♦ בד' הריטב"א דע"י טענה חשובה הוי הכפירה לכפירה גמורה..... אות קפא בעמ' 107
- ♦ בהא דכוה"כ יוכיח, ואף דעל במה הצד לא פרכי' מעלמא..... אות רמ בעמ' 135
- ♦ בד' הגר"ח, דכיון שהנידון למילף מהצד השוה, הוא אם העדאת עדים כמוב"מ או ככוה"כ, אי' למימר כוה"כ יוכיח..... אות רמא בעמ' 135
- ♦ בש"י הרא"ש, דהצד השוה אינו מטענת התובע, אלא מהעמדתו בדין..... אות רמ בעמ' 135
- ♦ ולשיטתו אי' הצד השוה אף בכוה"כ, וילפי' לפטור כוה"כ, ולא פרכי' מיני' על במה הצד..... אות רמ בעמ' 135
- ♦ בש"י הרמב"ן, דליכא למילף הצד השוה ממוב"מ וע"א..... אות רלה בעמ' 133
- ♦ הצד השוה ממוב"מ וגלגול דע"א, הוא דאי' גלגול בין משבועה ובין מממון..... אות רלט בעמ' 134
- ♦ והיינו הצד השוה, שע"י טענה שנתקבלה במקצת וכפירה בשאר..... אות רלט בעמ' 134

- ♦ כיצד ילפי' מדעדים חמירי מע"א, דהעדאת עדים במקצת חייבת שבועה על השאר.....
- אות רכט בעמ' 130 אות רלג בעמ' 131.....

על מה שמעיד הוא נשבע

- ♦ שי' רש"י, דשבועה על מה שלא העידו חשיב כתוספת חומרא והיינו שיהא הדין לשאול את הנאמן, אף בדבר שלא העיד עליו..... אות רלו בעמ' 133
- ♦ שי' הרמב"ן, דשבועה על מה שמעיד הוי מין שבועה בפנ"ע..... אות רלה בעמ' 133
- ♦ נ"מ אם אי' למיפרך, דמה שעדים מחייבים מיתה, הוא מדעל מה שמעיד נהרג..... אות רלו בעמ' 133
- ♦ בד' הר"י מיגש, דהא דעל מה שמעיד הוא נשבע, דנשבע שאין האמת כדברי העד..... אות קעב בעמ' 103

מגלגול שבועה דע"א

- ♦ בהא דל"ח כנשבע על מה שמעיד, מדבעי' הכשר לנאמנות הע"א, אף לגבי השבועה השני'..... אות רלז בעמ' 134
- ♦ בש"י רש"י, דפירכת שכן שבועה גוררת שבועה, הוא דלא בעי' הכשר נאמנות לע"א אלא בשבועה הראשונה..... אות רלז בעמ' 134
- ♦ בש"י הרמב"ן, דאף למס' בעי' הכשר נאמנות לע"א בשבועה השניה..... אות רלח בעמ' 134

7. ד' אמות

בגדרי ד' אמות / בדיני ד' אמות / קנין דרכנן

בגדרי ד' אמות

- ♦ סימן לג וסימן לד.....
- ♦ בהשוואת קנין ד' אמות, למעביר ד"א ברה"ר ולד"א דמנודה .. סימן לג ענף א.....
- ♦ ג' הוכחות מד' הר"ן, דד"א קונות מדהו רשותו ומקומו..... סימן לג ענף ב.....

- ♦ קנין ד"א הוא מדחשיבי חצירו..... אות רמה בעמ' 138
- ♦ אי חשיבי חצירו מדקנויות לו, או מדהו רשותו ומקומו.....

אי מהני לדאורייתא

- ♦ שיטות הראשונים בזה, באתי הממון ליד הזוכה מדרבנן, ובלא אתי ליד'..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ הטעם דמהני בלא אתי ליד', מדהפקר ב"ד מהני להקנות..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ הטעם דל"מ בלא אתא ליד', מדהפקר ב"ד ל"מ להקנות..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ טעם שני מדבלא אתו ליד' ל"ה זכי' גמורה..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ הטעם דל"מ אף באתי ליד זוכה, מדהפקר ב"ד ל"מ שיזכה מן ההפקר מה"ת..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ טעם שני, מדלא תקנו זכי' גמורה..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ קנין דרבנן קיים מה"ת, אף בלא הפקר ב"ד, אלא דלא אלים כזכי' מה"ת..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ והא דל"מ לדאורייתא, הוא למקום דבעי מה"ת זכי' גמורה..... אות רעב בעמ' 155
- ♦ אם לקידושין בעי' זכי' גמורה בכסף הקידושין..... אות רעט בעמ' 155
- ♦ הא דמהני קנין דרבנן, שלא יעבור באיסור גזל מה"ת..... אות רסד בעמ' 148
- ♦ הבעלים מחוייב לקנין דרבנן..... אות רסד בעמ' 148
- ♦ בסברא דמעש"ק דרבנן לכו"ע מהני מה"ת, כדין סיטומתא..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ הסברא דקנין דרבנן בגזלן מהני מה"ת, מדבטלה זכות הנגזל בהשבה..... אות רסח בעמ' 150
- ♦ בסברא דכשתקנו שקטן קונה לכו"ע ל"מ מדאורייתא..... אות רע בעמ' 151

קנין דרבנן

הפקר ב"ד

- ♦ הפקר ב"ד ל"מ אלא שיחשב כמחזיק בממון ברשות ב"ד..... אות רסו בעמ' 149
- ♦ ומהני שלא תחשב החזקתו למעשה גזילה..... אות רסו בעמ' 149
- ♦ אם מהני שיקנה הממון כשיחזיק בו, ואם גוף הרשות להחזיק חשיב כמעש"ק..... אות רסז בעמ' 150
- ♦ בפלוגתא אם הפקר ב"ד מהני להקנות..... אות רסח בעמ' 150

- ♦ בד' הר"ן בגיטין שהקנו מקום הד"א..... סימן לד
- ♦ הקנין במקום הד"א הוא לענין שיקנו לו..... אות רמה בעמ' 138
- ♦ וחל מכח הדין המוקדם, שזכה בהן שיקנו לו מדהוו רשותו..... אות רנד בעמ' 143
- ♦ בהוכחת האבנ"מ שלא הקנו מקום הד"א, מדכמה בנ"א קונים באותן ד"א..... אות רנג בעמ' 142
- ♦ בש"י הר"ן דכיון שקנה הד"א הוו חצירו לקנות מה"ת..... אות רנט בעמ' 145
- ♦ בסברא דל"מ לקנות מדין חצר, מדלא זכה שיקנו לו מכח בעלותו בהם..... אות רסא בעמ' 147
- ♦ בד' הר"ן דמצי לומר א"א בתקנ"ת, ואף דהוי חצירו מה"ת..... אות רסב בעמ' 147
- ♦ אם אמירת א"א בתקנ"ת, היא על הקנין במקום הד"א או על קנין החפץ..... אות רסג בעמ' 143
- ♦ אמירת א"א בתקנ"ת על גוף תקנת ד"א..... אות רסד בעמ' 143
- ♦ בהא דמהני דעת אחרת מקנה, שיועילו ד"א לקנות..... אות רסז בעמ' 140

כדיני ד' אמות

- ♦ אי חשיבי כחצר המשתמרת..... אות רנ בעמ' 140
- ♦ בחילוק שבין אויר ד"א לאויר חצר..... אות רנג בעמ' 142
- ♦ באינו יודע שיש חפץ בתוך ד"א..... אות רנז בעמ' 144
- ♦ בס"ד דגמ' דבעי אמירה..... אות רסא בעמ' 140
- ♦ בקדם א' לחבירו בד"א, אם קונה השני מהקודם ומאחר..... אות רסב בעמ' 139
- ♦ חשיב כאי' רשות לשני בתוך רשות הראשוןאות רסג בעמ' 139
- ♦ ד"א במהלך, לקנין ד"א, במנודה, ולמעביר ברה"ר..... אות רסד בעמ' 139

ד' אמות בגט

- ♦ בש"י הסוברים דמהני מה"ת..... אות רמו בעמ' 138
- ♦ בש"י הסוברים דהוי מתקנ"ת, ומהני משום אפקעינהו או הפקר ב"ד..... אות רנז בעמ' 142
- ♦ בד' הר"ש מקינון, דמהני בצירוף הפקר ב"ד ודאדעתא דרבנן מגרש..... אות רנו בעמ' 144
- ♦ אי הוי חדא תקנתא עם תקנת ד"א במציאה..... אות רסא בעמ' 143
- ♦ בהא דאין האשה יכולה לומר א"א בתקנ"ת..... אות רסב בעמ' 143

- ♦ גוף התקנ"ח קיימת מה"ת, דבכח חכמים להוסיף דינים לתורה אות רעג בעמ' 153
- ♦ בד' רש"י דליכא קרא להתיר איסור דרבנן, מדנאסר לאחר מ"ת אות רעג בעמ' 153
- ♦ היכא דלא אכפ"ל בחומר הדין דרבנן, מהני תקנ"ח לדאורייתא אות רעז בעמ' 155 אות רעח בעמ' 155 אות רפ בעמ' 157
- ♦ ^{אוצר החכמה}משו"ה מהני תקנ"ח להגדיר צורת המעשה מה"ת, וכהא דביאת אשתו מדרבנן ל"ח ביאת פנוי מה"ת אות רסו בעמ' 149 אות רעז בעמ' 155
- ♦ כח חכמים לפרש התורה ולתקן תקנות א' הוא, ואין החילוק אלא בחומר הדין אות רעג בעמ' 153 אות רעד בעמ' 154
- ♦ במה שדימה הירושלמי הפקר ב"ד מתקנ"ח, להפקר דשמיטה ע"י עיבור שלא כדין אות רעה בעמ' 154
- ♦ קולת דינים דרבנן היא במה שאינם מפורשים בתורה אות רעד בעמ' 154
- ♦ במה שדימה המאירי דמהני איסור"נ דרבנן לדאורייתא כאיסור קונם אות רעד בעמ' 154
- ♦ קולת תרי דרבנן מחד דרבנן אות רעד בעמ' 154
- ♦ לש"י הר"מ דאי' לאו דלא תסור בתקנ"ח, אי הוי לאו בפנ"ע שלא לסור, או דגוף התקנ"ח חשיב כדין מה"ת אות רעב בעמ' 153 אות רעג בעמ' 153 אות רעו בעמ' 154
- ♦ בקו' הרמב"ן אמאי לא מנה מצוות דרבנן בכלל תרי"ג מצוות. אות רעב בעמ' 153
- ♦ בקו' הרמב"ן, אמאי סד"ר לקולא, והמחוייב מדרבנן אינו מוציא למחוייב מה"ת אות רעב בעמ' 153 אות רעג בעמ' 153 אות רעו בעמ' 154
- ♦ בהא דלש"י הרמב"ן סד"ר לקולא, ואף דאי' הלל"מ שבכח ב"ד לתקן אות רעו בעמ' 154

- אות רסו בעמ' 149 אות רסז בעמ' 150 אות רע בעמ' 151
- ♦ בהא דאמרו הפקר ב"ד הפקר, ולא אמרו קנין ב"ד קנין אות רע בעמ' 151
- ♦ אם להפקר ב"ד בעי' תקנת ב"ד הע' 53 בעמ' 149
- ♦ בכל תקנת ב"ד בממון לא בעי' הפקר ב"ד אות רסג בעמ' 148
- ♦ בהא דתקנת שמיטת כספים וירושת אשתו, חשיב עקירת מש"כ בתורה, אי לאו הפקר ב"ד אות רסג בעמ' 148
- ♦ בהא דהפקר ב"ד ל"ח עקירה אות רסה בעמ' 148 אות רסו בעמ' 149
- ♦ בהא דכל תקנ"ח בממון ל"ח עקירת איסור גזל אות רסד בעמ' 148
- ♦ הפקר ב"ד הוא בכל ביטול זכותו של אדם, ואף לתלוש שער ולאוסרו אות רסה בעמ' 148
- ♦ להמית ולהלקות ל"מ הפקר ב"ד הע' 53 בעמ' 149
- ♦ הפקר ב"ד דמהני להתיר איסור בל תשחית אות רסו בעמ' 149
- ♦ בנידון הירושלמי אם הפקר ב"ד פטור ממעשר, ובהוכחתו מעיבור דשמיטה אות רעה בעמ' 154

בכח תקנ"ח לדאורייתא

- ♦ [תחילת תקנ"ח הוא בהנהגה למעשה, ובתולדה מכך יש לחיוב לשמוע בקולם הע' 53 עמ' 149]
- ♦ הא דל"מ תקנ"ח לדאורייתא, הוא מדאי' קולא בדין דרבנן אות רעז בעמ' 155 אות רעח בעמ' 155

8. שליחות

בגדרי שליחות / מעשה השליח כמעשה המשלח מעש"ק דשליח מהני להחיל למשלח / שליח לדבר עבירה

- אות רפג בעמ' 158 אות רפד בעמ' 159
- ♦ בהא דאין קטן נעשה שליח אות רפה בעמ' 159 אות רפו בעמ' 160
- ♦ בהא דאין שליחות לקטן אות שכו בעמ' 179 אות שמה בעמ' 189 אות שמט בעמ' 190
- ♦ [בפירוש ל' שליחות, דאינו במעשה ע"י אחר, אלא אף במעשה האדם, כל שאינו רשאי בכך, וכשליחות יד הע' 55 בעמ' 160]

בגדרי שליחות

- הע' 55 בעמ' 160
- ♦ אם דרך שליחות תלוי' במה שעשה השליח במקומו של המשלח, או במה שעשה מחמתו אות רפג בעמ' 158 אות רפד בעמ' 159
- ♦ אם המפתח חבירו לעשות חשיב כשולחו

מעשה השליח כמעשה המשלח

- בגדר הדין דמעשה השליח חשיב כמעשה המשלח (כשליחות לדבר עבירה)..... סימן לז ענף א
- מעשה המשלח הוא בצירוף המינוי ועשיית השליח.....
-אות רפו בעמ' 160 אות רפט בעמ' 161 ומפני שהשליח עשה מחמת מינוי המשלח.....
-אות רפד בעמ' 159 אות רפו בעמ' 160 מהני בתורת עשי' דמשלח ע"י כח העשי' דהשליח.....
-אות רפו בעמ' 160 מצד כח העשי' דהמשלח ל"ח אלא גרמא..אות רפו בעמ' 160
- בהא דשעת ההתראה, ההזדה והרצון דהמשלח, הוא בשעת המינוי.....אות רפח בעמ' 160 אות רצג בעמ' 163
- בחילוק מזורק חץ, דבעי' רצון הזורק בשעת העשי'.....
-אות רפב בעמ' 158 אות רפח בעמ' 160 בחילוק מזורק חץ, דאף בנזכר המשלח אחר המינוי חשיב כשוגג.....אות רפט בעמ' 161
- אם במה שעשה השליח במזיד וברצון, חשיב כהזיד המשלח.....
-אות רפא בעמ' 157 בהא דשנים ששלחו א' לשחוט, ל"ח כשנים ששחטו.....
-אות רפח בעמ' 160 בד' האחרונים דהשולח לעשות מלאכה בשבת, חשיב המשלח כשובת.....אות רפז בעמ' 160
- בד' התורי"ד דל"מ שליחות במצוה.....הע' 61 בעמ' 172
- בד' הבה"ח דשומע כעונה מצטרף לדין שליחות, ובאנוס מלשמוע יוצא מדין שליחות לחודא.....הע' 61 בעמ' 172

מעש"ק דשליח מהני להחיל למשלח

- בגדר הדין דמעש"ק דמשלח מהני להחיל קנין למשלח.....
-סימן לח אי מהני מדחשיב המשלח כעשה המעש"ק, או מחמת כח השליח לעשות מעש"ק.....
-אות רצא בעמ' 162 אות רצד בעמ' 163 בהא דחשיב מעש"ק שע"י שליח למעש"ק גרוע.....אות שכג בעמ' 178 אות שמה בעמ' 189 אות שמט בעמ' 190
- ב' הלכות נכללו בדין שליחות דקנינים, דמעשה השליח כמעשה המשלח, ודמעש"ק גרוע שע"י שליח מהני לקנות.....
-אות שמה בעמ' 189 אות שמו בעמ' 189 [חצר משום שליחות, לענין ההלכה הב' דשליחות לקנינים.....
-אות שמו בעמ' 189] אם הקנין חל מכח דעת המשלח או דעת השליח.....
-אות רצג בעמ' 163 אות רצד בעמ' 163 ל"מ דעת השליח ליחשב כאי' דעת למשלח.....
-אות רצד בעמ' 163

- חשיב כאי' דעת למשלח לקנות, מחמת דעתו בשעת המינוי..
-אות רצג בעמ' 163
- בהא דבשליחות להולכת גט, חשיב כשולח את הגט.....
-אות רצב בעמ' 162
- בד' התוס', דכשהגט ביד שליח חשיב כהותחלו הגירושין.....
-אות רצב בעמ' 162
- אי שליחות לקבלה הוי שליחות לעשיית מעשה.....
-אות רצד בעמ' 163
- כיצד מהני שליחות לקבלה, ואף שלא נתן הגט בידה.....
-אות רצד בעמ' 163
- בד' הר"מ, דבשליחות לקבלה הוי כהגיע הגט לה.....
-אות רצא בעמ' 162
- בד' החת"ס, דבשלח לתרום ונשאל המשלח על התרומה, בטלה השליחות.....אות רצג בעמ' 163
- ענין שליחות לדין בעליו עמו.....הע' 56 בעמ' 163
- אם נאמרו ב' הלכות בדין שליחות.....אות רצד בעמ' 163

שליח לדבר עבירה

- התביעה על המשלח שלא לעשות העבירה, היא שלא ימנה את השליח.....אות רפח בעמ' 160 אות שמג בעמ' 188
- שעת ההתראה וההזדה והרצון דהמשלח הוא בשעת המינוי.....
-אות רפ בעמ' 157 אות רפא בעמ' 157 בחילוק מזורק חץ, דבעי' רצון לעבירה בשעת העשי'.....
-אות רפב בעמ' 158 אות רפח בעמ' 160 אם ההתראה במשלח או בשליח.....אות רפ בעמ' 157
- בד' השילנ"ל והנוב"י דהוי התראת ספק שמא לא יעשה השליח.....אות רפ בעמ' 157
- בקושיא דבספק אם יעשה העבירה ל"ח התראת ספק.....
-אות רפ בעמ' 157 אות רצ בעמ' 161 אי חשיב המשלח מזיד, כששמא לא יעשה השליח.....
-אות רפ בעמ' 157 אות רפא בעמ' 157 בהא דמהני התראה, שאינה תוך כדי דיבור לעשיית השליח.....
-אות רפ בעמ' 157 אות רפב בעמ' 158 בגוונא דישלד"ע בשולח להזיק, אם שע"נ משעת המינוי.....
-אות רפט בעמ' 161

אין שליח לדבר עבירה

- גדר הדין בלא סברת דברי הרב, מדלחיוב העבירה בעי' מעשה בעצמו.....אות שכו בעמ' 179
- בגדר סברת דברי הרב.....סימן לט
- בטעמא דסבור הייתי שלא ישמע לי.....סימן לט ענף ב

אופני שלד"ע

- ♦ הנידון דישלד"ע בשליח שוגג-
 - מדחשיב כלאו בר חיובא.....אות שב בעמ' 168
 - מדליכא לטעמא דסבור הייתי.....אות שג בעמ' 168
 - מדהוי שליח בטעות.....אות שג בעמ' 168
- ♦ בחילוק דהיכא דאי חיוב בשוגג אשלד"ע..אות שב בעמ' 168
- ♦ בד' התורי"ד דבכה"ג אשלד"ע מדהשגה הולכת אחר המזיד.
 - אות שב בעמ' 168
- ♦ בהא דבנזכר השליח ליכא לסברת סבור הייתי.....
 - אות שא בעמ' 167
- ♦ בחילוק הריטב"א, דבשליח שוגג אשלד"ע ואף דליכא לסברת
 - דברי הרב, ומשא"כ בלאו בר חיובא.....אות שג בעמ' 168
- ♦ בהא דבשליח ישראל לקדש גרושה ליכא לסברת דברי הרב,
 - ואף דמוזהר בלפנ"ע.....אות רצז בעמ' 166
 - בהא דליכא לטעמא דסבור הייתי.....
 - אות ש בעמ' 167 אות שא בעמ' 167
- ♦ בהא דהשולח אשה לגנוב ל"ח בר חיובא אם פטורה מלשלם.
 - אות רצז בעמ' 165 הע' 57 בעמ' 166
- ♦ בד' התשב"ץ דמומר חשיב כלאו בר חיובא.....
 - אות רצז בעמ' 166
- ♦ בד' הריטב"א הישנים, דבשומר שמסר לשומר, ושלח השני
 - יד, פטור הראשון מדאשלד"ע.....אות רצח בעמ' 166
- ♦ בקו' הקצוה"ח דישלד"ע בשליחות יד.....אות רצח בעמ' 166
- ♦ בד' הריטב"א, דבמסר גחלת לחבירו והלך והזיק בה, חשיב
 - שלוחו ופטור מדאשלד"ע.....אות רצט בעמ' 167
- ♦ בשלח לחפור בור ברה"ר, הא דאשלד"ע פטור המשלח מנזקי
 - הבור.....הע' 60 בעמ' 170

- ♦ ההוכחות דל"ה סברא שאין דעת המשלח שיעשה
 - אות ש בעמ' 167 אות שא בעמ' 167
- ♦ סברת דברי הרב, מדכיון שהי' לשליח שלא לעשות, אין
 - המשלח נתבע שלא לשולחו.....אות רצז בעמ' 165
- ♦ ומהני סברת סבור הייתי, שיוכל לסמוך על כך שלא יעשה
 - השליח.....אות שא בעמ' 167
 - [סברת סבור הייתי בשותפין שגנבו.....הע' 59 בעמ' 167]
- ♦ בסברא דכיון שהי' לשליח שלא לעשות חייב השליח, ושוב
 - נפטר המשלח.....אות רצה בעמ' 165
- ♦ בסברא דדברי הרב מונעים את חלות השליחות שע"י דברי
 - התלמיד.....אות רצה בעמ' 165
- ♦ בד' רש"י שהשליח כעושה מאליו.....אות רצה בעמ' 165
- ♦ בד' הראשונים, דלמס' ל"מ סברת דברי הרב דנימא אשלד"ע.
 - הע' 57 בעמ' 166
- ♦ בשי' דבאשלד"ע לא בטלה השליחות.....אות שה בעמ' 169
- ♦ אף לשי' דבאשלד"ע בטלה השליחות, תחילת הדין מדליכא
 - עבירה, ובתוצאה אף בטלה השליחות.....אות שה בעמ' 169
- ♦ [ואף קרא דשחוטי חוץ ממעט דאין המשלח עובר, וממילא
 - ידעי' שבטלה השליחות.....אות שה בעמ' 169
- ♦ בד' התורי"ד דבישלד"ע אף השליח עובר..אות שט בעמ' 171
- ♦ בד' התור"פ דבישלד"ע אין השליח עובר מדידו כיד הבעלים.
 - אות שי בעמ' 172
- ♦ בהא דמודה דבאשלד"ע השליח עובר.....
 - אות שו בעמ' 170 אות שז בעמ' 170
- ♦ [בד' הפנ"י והמקנה דהשליח פטור מדאין שנים מתחייבים
 - על עבירה א'.....אות שו בעמ' 170
 - ובד' השער"י בזה.....אות שו בעמ' 170]
- ♦ בהא דמודה דבמצוות אף השליח יוצא יד"ח.....
 - אות שיא בעמ' 172
- ♦ [בפלוגת הגר"ח והחזו"א במניח עצמו לזורקו על התינוק,
 - אי חשיב רוצח.....אות שט בעמ' 171 אות שי בעמ' 172]

9. חצר

בגדרי חצר / חצר משום יד

חצר משום שליחות / חצר לקטן ולקטנה / עומד בצד חצירו

- ♦ הוי תפיסה לבעל החצר מחמת בעלותו, דחצר אינה בת
 - תפיסת חפץ.....אות שטו בעמ' 175
- ♦ בד' הגר"א דרשות קונה משום משיכה.....אות שיד בעמ' 174
- ♦ הנידון אי חצר משום יד או משום שליחות, אינו בגדר
 - מעש"ק דחצר אלא בכוחו.....

בגדרי חצר

- ♦ גדר מעש"ק דחצר, הוא מדאי' תפיסה בחפץ לבעל החצר
 - אות שיד בעמ' 174